

۲۰۲۰/۱۲/۱۸

ناصر اوریا

ارو اېناد الفت

ډير تفاوت شته په انسان كې د معنې په لحاظ
واړه مصروف دي، ځينې ځان، ځينې جهان جوړوي

گل پاچا الفت در سال ۱۲۸۸ هجری شمسی در قرغه یی ولایت لغمان در یک خانواده منور چشم به جهان گشود. پدرش میر سیدپاچا نام داشت. وی آموزش علوم متداوله را در ولایت لغمان آغاز و اساسات علوم عربی را در ننگرهار و کابل آموخت. این شخصیت بزرگ ملی خدمات سترگ و فراموش ناشدنی ادبی، مطبوعاتی و سیاسی را برای میهن و مردم افغانستان انجام داد. گل پاچا الفت به تاریخ ۲۸ ماه قوس سال ۱۳۵۶ هجری شمسی در کابل چشم از جهان بست و در زادگاهش، لغمان به خاک سپرده شد. روحش شاد، یادش گرامی و بهشت برین مکانش باد.

نن په یوه پسی روان، سبا په بل پسی ځی
کله په ژبری پسی ځی، کله اوربل پسی ځی
فرق د شپانه او د قصاب پسونه، کله کوی
چی شنه گیاه یی، یی لاس کی وینوی قاتل پسی ځی * ارواېناد الفت

بناغلی گل پاچا الفت د بناغلی میرسید پاچا زوی په ۱۲۸۸ لمریز هجری کال کی د لغمان ولایت د عزیز خان کڅ په سیمه کی په یوه روښانه او منوره کورنی کی نړی ته سترگی وغړولی.

لومړنی زده کړی یی په لغمان کی پیل او د عربی ژبی قواعد، صرف، نحو، معانی، بیان، تفسیر، حدیث تعلیمات یی په ننگرهار او کابل کی سر ته ورسول.

لومړنی دنده یی په ۱۳۱۳ لمریز هجری کال کی د محمد ظاهر شاه په دوره کی د "انیس" د ورځپاڼی په اداره کی وه. وروسته د ادبی انجمن د تألیف او ترجمی دڅانگه غړی شو.

کله چی په ۱۳۱۶ لمریز کال کی پښتو ټولنه جوړه شوه بناغلی الفت یی د غریبوت سره د دغی ټولنی د نشراتی ارگان د "زیری" د جریدی د مسئول مدیر په توگه و گمارل شو.

ورسته په ۱۳۱۸ لمریز هجری کال کی د پښتو ټولنی د صحافت د څانگی د مدیریت د مرستال او یو کال وروسته د دغی ټولنی د لغاتو او قواعدو د څانگی د مدیر په حیث وټاکل شو.

بناغلی الفت په ۱۳۲۰ لمریز کال کی د "اصلاح" ورځپاڼی مشاور، مبصر او د "کابل مجلی" د مسئول مدیر دندی تر سره کولی.

په ۱۳۲۵ لمریز کال کی د "اتحاد مشرقی" جریدی، چی وروسته یی نوم په "ننگرهار" واړول شو، مسئول مدیر په توگه وټاکل شو. او په ۱۳۲۷ لمریز کال کی د ننگرهار ولایت د قبایلو عمومی مدیر شو.

په کال ۱۳۲۸ کال کی بناغلی الفت د ولسی جرگی په اومه دوره کی د جلال آباد د خلکو د استازی په توگه او همدا راز د ملی شورا د دوهم مرستیال په حیث وټاکل شو.

په ۱۳۳۱ کال کی د شورا د اتمی دوری په ټاکنو کی یی د لغمان ولایت د قرغیو د خلکو د استازی په توگه شورا ته لار وموندله.

په ۱۳۳۵ لمریز کال کی بناغلی الفت د پښتو ټولنی د رئیس په توگه دنده تر لاسه کړه چی د پوهنی وزارت د عالی شورا غریبوت یی هم درلود.

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

به صفحه قاموس کبير افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

گل پاچا الفت د کابل پوهنتون د حقوقو او سیاسي علومو د پوهنځي او د کابل پوهنتون د ادبياتو د پوهنځي د استاد په توګه د ځوان نسل په بڼه او روزنه کې ستر خدمتونه تر سره کړل. په ۱۳۳۸ کال کې د "افغان شوروی د دوستي" ټولني رئيس وه.

په ۱۳۴۲ لمريز کال کې، گل پاچا الفت د بناغلي ډاکټر محمد يوسف د صدارت په دوره کې د قبايلو د مستقل رياست د رئيس دنده په غاړه واخيسته.

په ۱۳۴۳ لمريز کال کې يې د افغانستان د لومړني اساسي قانون د لويې جرګې د غړيتوب وياړ درلود او په ۱۳۴۸ کال کې د ولسي جرګې د ديارلسمې دورې کې يې د ننگرهار ولايت د خلکو د استازي په حيث پارلمان ته لاره ومونده.

بناغلي الفت يو وخت د "ويښ ځلميانو" د ملي غورزنگ لور پورې غړی وه او کله يې د دی غورزنگ د ځينو غړو ناوړه او پرديپاله څيری وپېژندی له دی ملي غورزنگ څخه جلا شو او د "ولس" د آزادي او ملي جريدې د چلولو دنده يې په غاړه واخيسته.

بناغلي گل پاچا الفت د خپل ژوند په اوږدو کې هم په سياسي او هم په ادبي او مطبوعاتي ډگر کې ستر خدمتونه او لوی کارونه سر ته رسولي دي.

بناغلي الفت دخپل خدمت په وخت کې د خوشحال خان ادبي جايزه او د ابوعلی سینا علمي جايزه لاس ته راوړی او دمعارف دويمه او د ستوري دريمه درجه نښانونو او ددویمې تقدیر نامی په اخستلو هم بريالی شوی دی.

بناغلي گل پاچا الفت د پښتو ادب يو لوی شاعر، اديب، ديني عالم، پياوړی ليکوال، سياست پوه، ټولنيز پوهاند، څيړونکی، تاريخ ليکونکی، او تکړه ژورناليست وه.

يو ښکلی انتقادی شعر يوه بيلگه يې د "پالیسی" په نامه:

د غنا د تن جامه که مفلسی ده

د تقوی لباس کی پټه ابلیسی ده

دنیا دار که کله اغوندی خمتا

د روپیو امیانی هم کرباسی ده

په ظاهره که قاتل په مقتول ویر کا

مرثیه نه ده، سندرہ حماسی ده

څه چی وایی بڼه یی واوره باور مکره

ته پوه نه یی دده ژبه سیاسی ده

نن په سر ځای درکوی سبا پښو لاندی

دغه ټیټ او پاس کیدل، ډیپلوماسی ده

تملق په اخلاقی بڼه کی وینم

اوس یی نوم قدردانی حقشناسی ده

ډیر کارونه په هغه خوله اجرا کیږی

چی یی کار قدمبوسی کاسه لیبسی ده

چی په ژبه یی څټی، هغه یی خوښ وی

پالیسی یی په ریښتیا چی، پا لیبسی ده

داخلي سياست ډیر دی را ټیټ بنوی

زیربنا د لور مقام قدمبوسی ده

وایی وجه یی وجهه کی ده هرگوره

مؤثره علاقه خدایرو، جنسی ده

مینی ژوب کی چی بازار ته لوڅه وزی

مه وایه چی یارانه یی، لباسی ده

نامردان وایی مردی کی مزه نښته

خوندوره غوښه گوره دی خسی ده

په آغاز یی مه غولیره انجام گوره

ما لیدلی شهنامه د فردوسی ده

له بل ځای څخه راغلی دلته نه ده

د څو ورځو میلمنه، دیموکراسی ده

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پانو شميره: له ۲ تر ۵

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رايرلو مخکي په خير و لولئ

حاکمان، ولسوالان ښول نور څه غواړی
مونږ ته بس دیموکراسی، نیمه سی سی ده
ولسواله ستا په خوله به ټول عمل کا
ولسی جرگه بیشکه ولسی ده
که "الفت" ولاړ یوازی په میدان دی
بیکسی ده، هسی نه چی ناکسی ده
د ښاغلی الفت په آثارو کی هنري ښکلا، ادبی او فرهنگي، اجتماعي، سیاسي علمي، اخلاقي او ملي فکرونه او پیغامونه
نغښتي دی.

د ښاغلي الفت د کلام یوه بله بیلگه:
نه می د چا مال خوړلی نه می څوک وژلی دی
نه می چاته ورک شه یا گم شو کله ویلی دی
نوره گناه نلرم پدې گناه می مه نیسی
زړه کی می چي پټ ظالم ته بد غوندي کتلي دي
وخت د اعتراف دی گناه خپله درته وایمه
نه یمه منکر په مظلومانو می ژړلي دي
نه ومه خبر پرده می لږ غوندي چي جگه کړه
نه دي د ویلو هغه څه چي ما لیدلي دي
الفت صاحب ډیر آثار لری چي یوشمیر ئی لا تراوسه ندي چاپ شوي.
ځینی چاپ شوی آثار یی په لاندی ډول دی:

-شعری کلیات "د الفت مرغلری"

-ادبی بحثونه

-د آزادی پیغام

-لور خیالونه او ژور فکرونه

- غوره اشعار

-غوره نثرونه

-نوی سبک او نوی ادب

-د پسرلی نغمی

-بله ډیوه

-لیکوالی املأ او انشأ

-ملي قهرمان خوشحال خان خټک

-غوره نثرونه پښتو سندرې

-عالی افکار

-څه لیکل

-لغوی څیرنه

-او ځینی نور آثار

مرحوم گل پاچا الفت ۱۳۵۶ کال د لیندی د میاشتی به ۲۸ نیټه په کابل کی له نری سترگی پټی کړی او په خپله مینه،
لغمان ولایت کی خاورو ته وسپارل شو.
اروا دی ښاده، یاد دی تل پاتی او جنت دی ځای وی.

معلومات بیشتر:

گل پاچا الفت در سال ۱۲۸۸ هجری شمسی در قرغه یی ولایت لغمان در یک خانواده منور چشم به جهان گشود.
پدرش میر سیدپاچا نام داشت. وی آموزش علوم متداوله را در مکتب در ولایت لغمان آغاز و اساسات علوم عربی را
در ننگرهار و کابل آموخت.

در سال ۱۳۱۳ هجری شمسی در زمان سلطنت محمد ظاهر شاه در روزنامه ملی "انپس" به کار آغاز و یک پس از
یک سال به عضویت شعبه تألیف و ترجمه "پشتو تولنه" درآمد.

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پانو شمیره: له ۳ تر ۵

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پزوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکی په څیر و لولی

گل پاچا الفت در پُست های مختلف دولتی خدمات ارزشمندی را انجام داده است. در سال ۱۳۱۵ هجری شمسی عضو هیات تحریریه نشریه "زیری" شد و نوشته هایش برای مدت ۱۸ ماه در آن به نشر می رسید.

وی در پست های:

معاون مدیریت صحافی پشتو تولنه

مشاور روزنامه اصلاح

مسئول مدیریت شعبه لغات و قواعد پشتو

مفتش عمومی و ریاست شعبه صحافی و تألیف پشتو تولنه

شعبه لغات و قواعد پشتو

مدیریت عمومی قبایل مشرقی

مدیریت روزنامه اتحاد ننگرهار

ریاست پشتو تولنه

رئیس اکادمی علوم افغانستان در سال ۱۳۳۵ که برای هفت سال در این سمت باقی ماند گل پاچا الفت شاعر بلند اندیشه و نویسنده چیره دست بود و به زبان های پشتو و دری شعر می سرود که اشعار و نوشته هایش انعکاسی از رنج های اجتماعی بود. اشعارش سلیس و از نظر محتوی غنی بود. مجموعه اول اشعار دری گل پاچا الفت به نام "اشعار منتخب" در سال ۱۳۳۴ و مجموعه دوم اشعار دری وی در سال ۱۳۴۱ هجری شمسی تحت عنوان "صدای قلب" به زیور چاپ آراسته و منتشر گردید.

این هم نمونه ای از سروده های دری گل پاچا الفت:

نمونه ای از سروده های دری گل پاچا الفت به نام:

"آزادی"

به تن برهنه و عریان خوشم، نیم پيله

که بي خبر به اسيري روم به بند حرير

به مشت خاک که از دشت حریت خيزد

اسير هيچ نيرزد بديدگان بصير

گر از کمان اسارت شود خلاص کسي

ز شوق پرکشد و در هوا رود چون تير

خيال اگر چه شب و روز مي کند پرواز

چو هست در قفس تن، بود چو مرغ اسير

دمي که آب سرازير گردد از لب جام

به قهقه کند از حسن حريب تعبير

پري که مي نگري در ميان بالينش

همان ز شپير مرغي است کامده است اسير

وی نوشته هایی در باره سبک شناسی، منطق، رسم الخط و آثار منتشر شده دیگر نیز دارد.

تألیفات و نوشته ها و آثار گل پاچا الفت:

- کلیات شعری "د الفت مرغلری"

- ادبی بحثونه

- د آزادی پیغام

- لور خیالونه او ژور فکرونه

- غوره اشعار

- غوره نثرونه

- نوی سبک او نوی ادب

- د پسرلی نغمی

- بله دیوه

- لیکلوالی املا او انشأ

- ملی قهرمان خوشحال خان خټک

- غوره نثرونه پښتو سندرې

- عالی افکار

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پانو شمیره: له ۴ تر ۵

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولئ

-خه ليكل

-لغوى څيرنه

-و چند اثر ديگر

گل پاچا الفت، مزید بر نویسندگی و روزنامه‌نگاری علاقمند فعالیت های سیاسی نیز بود و باری به عضویت حزب "ویش زلمیان" در آمد ولی زمانی که به ماهیت افکار غیرملی، ضد دینی و وابستگی یک تعداد از اعضای این حزب آگاه شد از این گروه فاصله گرفته و به پخش نشریه مستقل به نام "ولس" پرداخت که به زبان پشتو نشر می شد. در انتخابات سال ۱۳۲۸ هجری شمسی در دوره هفتم و هشتم ولسی جرگه گل پاچا الفت به حیث نماینده برگزیده مردم جلال کوپ عضو پارلمان افغانستان شد و نظر به اهلپیت و دانایی اش به صفت معاون دوم پارلمان انتخاب گردید. این شخصیت بزرگ ادبی، مطبوعاتی و سیاسی خدمات سترگ و فراموش ناشدنی برای میهن و مردم افغانستان انجام داد.

گل پاچا الفت به تاریخ ۲۸ ماه قوس سال ۱۳۵۶ هجری شمسی در کابل چشم از جهان بست و در زادگاهش در لغمان به خاک سپرده شد. روحش شاد، یادش گرامی و بهشت برین مکانش باد.

Fehler! Unbekannter Name für Dokument-Eigenschaft.

د پانو شمیره: له ۵ تره

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ